

ŞİİR • SANAT • EDEBİYAT

Kıvıncı

BU SAYININ İSİMLERİ

İsmail Karakurt

Mustafa Pınarbaşı

Mehmet Narlı

İbrahim Yolalan

Cengiz Coşkun

Langston Hughes

Ahmet Yalçınkaya

Murat Kapkır

M. Hanifi İspirli

Hüseyin Sönmezler

Şahin Taş

M. Ökkeş Evren

Tayyip Atmaca

İsmail Göktürk

29

01 Aralık '98-15 Ocak '99

Kırağı

ŞİİR • SANAT • EDEBİYAT

Kırkbeş günde bir çıkar

sahibi ve yazı işleri müdürü

Cengiz Coşkun

yağın yönetmeni

Taqqib Atmaca

yağın danışmanı

Mehmet Durmaz

dizgi-mizanpaj

Mehmet Hoşuncu

Murat Selamet

kapak tasarımı

Sabahattin Haqış

okuyucusuna gönderilir

yıllık abone bedeli

2.500.000 TL

fiyatı

300.000 TL

posta çeki

Taqqib Atmaca

507532

yazışma adresi

PK 50

01840 Osmaniye

telefon: 0 328 814 91 46

Kırağı

Yarpuz dere kırağı

Yardan haber gelmedi

Göynüm tutar kırağı

Bak buradan nasıl da albenili görünüyor şehir. İpek ve satenlerle döşenmiş yatağından, pırlantalar bezenmiş bir yosmanın göz kırpsı gibi yanıp sönüyor ışıkları.

Biz; şehrin ve dünyanın kırağında bekliyoruz hala.

Herkese biricikliğini hissettirmesini öyle bilir ki şehir, bütün aşkıları; binlerce ortağa sahip olmalarına rağmen sadece kendilerininmiş gibi hisseder ve sahiplenirler onu. Bağlıları arttıkça daha bir serpilir, güzelleşir şehir. İster bir saray yosması olsun, isterse bir sokak dilberi. Her halden zevk almasını bilir o.

Şöyle başlar öyküsü.

Önce medeniler kurdu şehri. Saraylar inşa ettiler, bağlar bahçeler diktiler, kurdular dünyalarını. Üretmediler ve her şeyi yarı yerleşik bedevilerden beklediler. Her şeyin iyisi, güzeli, gülbüzü, seçilmiş şehre aktı durmadan, şehir gittikçe büyüdü, serpildi, genişledi. Gururlandı güzelliğinden.

Ve bir gün bedeviler hep uzaktan gıptayla baktıkları, için için korktukları şehri merak ettiler. Zaten ellerinde, avuçlarında bir şey kalmamıştı şehre verecek, kendilerinden başka. Ve geldiler. Şaşırdılar önce, uyamadılar şehrin incelmış yerlerine. Pustular, sustular, köşelerine köşelerine tutundular şehrin. Çoğaldılar, alıştılar. Çekingenliklerini attılar bir süre sonra. Şehrin debdebesi arkasındaki kofluğu farkettiler. Boyalarını ve sıvalarını kazıyıp soğuk ve çirkin yüzünü ortaya çıkardılar. "İşte bu" dediler "şehir bir kaya kütlesi kadar soğuk ve kaba."

Böylece bozuldu büyü.

Bedeviler şehirlinin korkaklığını ve çıkarıcılığını, paraya ve mala karşı zaafını, kaba güç karşısındaki zayıflığını farkettiler sonra. Bedevilikle medeniliği, delikanlılıkla zenginliği evlendirip bir hilkat garibesi bıraktılar orta yere: Medevilik.

Matruş yüzler kuşanıp arabesk şarkılar söylediler. Şehri kendi renklerine boyadılar yüksünmeden. Şehre döküldüler, şehir üzerlerinden döküldü.

Medenileri iktidarsız bir hükümdar gibi, bir zevk ve sefa adacığına hapsedip evcilik oynamasına izin verdiler.

Karakaçan'dan Harley Davidson'a, Kağı'nı'dan Kütük Mercedes'e, Köy Odası'ndan Caprice'e uzanan bir çizgiyi izlediler ve teslim aldılar şehri, şehre teslim oldular.

Şehir bu durumdan da zevk almasını bildi. Bu haliyle daha bir serbestti. Aklına esen her şeyi yapabilmesine rağmen "masum" ve "delikanlı" kalabiliyordu üstelik.

Biz; şehrin ve dünyanın kırağında ve hayatın ta içinde bekliyoruz hala. Ellerimizde kılıçlarımız, gözlerimiz posta güvercinlerinde.

Ne bir ses ne bir soluk yardım. İçimiz dışımız kırağı. Karnımıza taşlar bağlıyor yine de "açız" diye ünlemiyoruz şehre. Kılıcımız paslandı, gözlerimizde fer, dizlerimizde derman kalmadı. Bütün azalarımızla "taşra" durmayı biliyoruz yine de.

Alabildiğine bıyıklı duruyoruz karşınızda

Tüylerinizi ürpertecek denli yerli

Ha koptu ha kopacak tirkeşin tozu

Bu kadarı yeter mi

AKTARIN GÜL ODASI İÇİN DÖRTLÜKLERDEN

Gül odası

Gül odasında bir nun kayığı var
Gül odası kayıplara karışır.
Suyuna ekmeğine anka saklar
Çocukluğun miracı büyü sür.

Gül odamın dilsiz cengi her şiir
Ruhumu kanatan deli define.
Kimi zaman yağmur gibi söyler
Kimi zaman ağır aksak tarife.

Saklı Lisan

Kim kimde var, ben kime bahaneyim
Aradığın bendeki vadi-sobe.
Adam etmezi ateşe vereyim
Zıpkin yemiş ceren höykürüşüyle.

Kuyuma gül atma, öyle ağır ki
Yüreğimin sende saklı lisanı.
Eli kulağında aşk asla sanki
Ümidimsin, göz yaşım, bahar kanı.

SNOWWHITE KAHVESİ

Seni bir şiirin terkisinde görmüştüm
gök gürlüyordu
yağmur ha yağdı ha yağacak
solmamak için bir gayret direniyordu çiçekler
her mitingten muafı çiçekçiler
her şarkı kendi yörüngesinde yüzüyor
her hatırayı eksiksiz yaşıyorduk

biriken hesaplarımızı toplayıp böldük
ekmeğimizi ikiye böldük
ama bölmedik yüreğimizi
anam babam
toprakta filizlenen başak
kalbime kazıdığım umut
okunan ezan aşkına
bugünün yarının
bir dalda iki kiraz yavrumun aşkına
Allah aşkına
bölmedik, böldürmedik sevdamızı
öldürüldük de
her boy atışta
her yaşta

akşamların
bir namazgah olup esip geçti üzerinden
ellerimizde duanın nazlı ısıltısı
işittik şehirlerin ücrasında söylenen zindan türkülerini
hicrandı yanan
candı
heyecandı
bir damla suydü
gidip de dönmemek korkusuyla
yakansa sendin
oysa nasıl da pervasız gülümsedin
sanki hiç sevmedim
sanki hiç ölmedin sıcaklığında

kendini paydos ziline vuruyordu liseli kızlar
kızlara vurulup aklını yitiriyordu delişmen oğlanlar
geride hep kan
geride/böylece bir adı da kin olan sevdalar kalıyordu hep
bıçak ve silahların gümbürtüsünde
rüzgara karışan gül kokulu bir dağ yamacı oluyordun sen

seni bir şiirin terkisinde görmüştüm
gök gürlüyordu
yağmur ha yağdı ha yağacak
gördüm
senin bir şehrin gövdesinden kazınip unutuluşunu da
unutuşunu gelinlik yıldızları
hamlet'i
romeo jüliet'i
mem u zin'i
leyla vü mecnun'u
gördüm seni
"mor halkalı gözaltıların"
snowwhite kahvesinde

SNOWWHITE: Batı klasiklerinde İngilizce "Pamuk Prenses" orijinal anlamına gelmekle birlikte, kuru olarak (sigara gibi) içilen bir tür uyuşturucunun da adıdır!... Şiirde, uyuşturucu anlamında kullanılmıştır.

GÜMRAH AŞIK

Gümrah Aşık

Bu haritayı sen çizdin bize ey Gümrah Aşık. Yüzünde gülümseme, elinde bir gül, dudaklarında yaprağın düşerken söylediği türküyle girdin hep esrarın haritasına.

Bir fener gibi bıraktın önümüze mühürsüz fermanını. Beyaza açılan yolun kılavuzu gibi okuduk sessizliğini.

Coşkun bir günde; zamanın balkonunda çay içtiğimiz bir anda; adımın üstünün çizildiğini, canımızın tacirlere satıldığını anlattın bize. Biz de göklere yükselen 'ah'larımıza tutunarak adını yıldızlara yazdık. Sabah olmadı. Dedik ki "Demekki kelamın dışında her şey gecedir."

Birimiz hem yufka yürekli bir çoban hem seferi bir osmanlı kılıcıydı. Mahzundu; devlet dileyen şehzade gibi mahzundu. Onun ovalarında ya tehcir ya vuslat vardı.

Birimiz bir nehir gibi akıyordu sana. Ama denize hiç açılmamış bir sandaldı aslında 'yaşamak' önünde. Coşkundu, mütehavvildi. Ama biz onu saçağındaki kuşlarla seviyorduk.

Birimiz, kalbinin vahasına hüznün inşa ediyordu. Türkü söylerken bizi, aşkın yamacına çağırıyor; Gümrah Aşık'ımızın dudak uçlarına gizli yağmurlar bırakıyordu.

Birimiz, açık kapılar önünde bile elinde balyozla duruyordu. Ama terleyen avuçların ince bir yürek atıyordu. Gümrah Aşık'ımız ona " kır fincanları kıracak da akşama kelim getir" diyordu.

Birimiz, ateşi suretine vurmazdı hiç. Kırılğan bir nergiz yumağıydı sükutu. Kaşlarının ortasında inleyen bir tel vardı. Naleleri, kurşun gibi girerdi içevlerimize.

Bir gün biri atıyla şehre geldi. Atını o resimli dünyada kaybetti. Gümrah Aşık'ımızın bakışlarına konuk geldi. O anda ruhundaki infilakı biz de gördük. Birimiz hayatın sıratında seke seke giderdi. İnandıkça incelirdi tüy gibi.

Birimiz bilge bir duruş arıyordu hayat karşısında. Oysa rüzgara bağışlanacak bir yaprak bile değildi. Mevcudunu bir çiban rehin almıştı sanki. O, bendim.

Ey Gümrah Aşık!

senin denizine açılan kapı

göğüne asılan yıldız

ağacını taşıyan çocuk

gibi olduk

sanki

ancak!

Kİ/ BELKİ

petrolün ve matbaanın
camın ve telin
ve iğdiş edilmiş
renklerin uzağında
yüzü toprak
yüzü al olmuş adamlar
şehre girerler
kazma ve küreğin hakkı için

kazma ve küreğin hakkı için
duvar örer
beden gererler damlara
damlara beden gererler
dirlik dilensin diye dönmeler
dönmeler ilmiyal yazsın diye evlere
yüzü toprak
yüzü al olmuş adamlar
kan olur
döl verirler haddeye
ki/ belki
aşk konar da tenlerine
hayat anlamlı durur alınlarında

SERKİSOF'UN ÖLÜMÜ

- Yine mi sarıyorsun Kerem Hoca, çok olmuyor mu? Kara trenlerin bacası gibi sabah-tan akşama kadar tütüyorsun. Hem kesene zarar hem sağlığına.

Tül gibi ince sigara kağıdına altın sarısı , dilber saç tütünleri özenle yerleştiren Kerem Hoca başını kaldırmadan işine devam etti. İki elinin baş ve işaret parmakları arasına aldığı tütün dolu kağıdı ileri geri oynatarak tütünlerin iyice yerleşmesini sağladı. Kağıdın boşta kalan kısmını diliyle ıslattı, dişleriyle gedikler açtı ve sardı. Yelek cebinden çıkardığı muhtar çakmağı ile yakarak derin bir nefes çekti. Dumanı bir süre ciğerlerinde tutarak tadını çıkardıktan sonra yavaş yavaş üflledi.

- Bundan yaklaşık elli sene önce tıpkı senin gibi konuşan bir genç hatırlıyorum. O genç şimdilerde günde otuz kırk sigara içiyor. Hem de sarma, kaçak tütün. Öyle Tekel mekel i ş i değil. S igara içmeyen adamın sigara hakkında konuşması, hele de zararlarından bahsetmesi ; "Bekara karı boşamak kolay" derler ya, öyle bir şey herhalde.

- Amma da yaptın ha Hoca. Bu meretin zararları bilimsel yollarla ispatlanmış işte. Daha ne olsun, bir de faydası var de de tam olsun bari.

- Seni bilmem ama bana çok faydası var sigaranın. Senin şu bilim dediğin şey ise Hintlilerin kutsal inekleri gibi birşey. Ya da parası ve gücü olanın borazanı. Hatta TMO'nun hink deycisi. Bilimin demir deposu dediği ispanak fos çıktı biliyorsun. Bu işin uluslararası kotarıları. Bir de Türkiye versiyonu vardı, "Mercimeğin Faydaları" hatırladın mı? Tatlısından turşusuna, kızartmasından böreğine her şeyini yaptırdılar mübareğin. Koskoca bir profesörü de çıkarıp maskara ettiler televizyonda aylar boyu. Sonra ne oldu? Toprak Mahsulleri Ofisi'nin elindeki mercimek stoku bitti mercimeğin esamesi okunmaz oldu. Aynı bilim; piyasa günebakan yağı ve margarine doyana kadar zeytinyağını tū kaka ilan etti. Sonra aynı zeytinyağı kolestrolü önleyen mucize olarak geri döndü. Nasılsa doymuştu insanlar günebakana ve margarine. Üstüne bir de zeytinyağı eklemenin zararı olmaz diye düşünmüş olmalılar.

- Aman Hoca! seninle de konuşulmuyor ki. Ne desek bir kulp uydurup takıyorsun. Vazgeçtim. İç içebildiğin kadar sigaranı.

- Ha şöyle yola gel. Sana mı verecektim içtiğim sigaranın hesabını. Köyünüze geldikten sonra can yoldaşım oldu o benim. Adam olan az bir zararı dokunuyor diye en yakın arkadaşından yüz çevirir mi?

Suphi hafif hafif gülmeye başladı. Hâli etrafındakilere de sirayet etti. Kerem Hoca'yı kızdırmayı seviyordu. Hoş, kızdırmasa kendi gönlüyle bir şey anlatacağı yoktu Hoca'nın. "Dur biraz daha kızdırayım Hoca'yı" diye geçirdi içinden, konuştu.

- Sahi Hoca. Seni takip eden düşmanların da pek aptalmış diyecektim unutturdun. Ben olsam inanmazdım o ölüp gömülme masalına . Ne yapar, eder izini bulurdum.

Kerem Hoca sigarasından derin bir nefes çekti. Gözlerinden zeka fışkıran bu oğlan başının belasıydı. Bir yandan seviyor bir yandan da kızmaktan kendini alamıyordu. Nereden bulur, nasıl aklına gelir bilinmez, bir sürü acaip konu bulur gelir, konuşturmak

için elinden ne geliyorsa yapar, konuştururdu. Yine becermişti işte. Gözlerini kıstı, elini yumuşak bir hareketle sallayarak sigarasının külünü döktü.

Suphi işareti görmüştü. Hoca'nın bir şeyler söyleyeceğini anladı. Biraz daha deşmeye hazırlanıyordu ki Hoca Konuştu.

- Memleketin tek akıllısı sen değilsin ya gebeş. Çakır Osman; o yılan göziü mendebur da tam olarak inanmamış zaten anlatılan hikayeye. Köyden ayrıldıktan sonra bir gölgede oturup plan yapmışlar, gece vakti gelip, kendilerine gösterilen mezarı kazmaya karar vermişler. Bakacaklar, mezarın içinde gerçekten ben mi varım diye. Planı da aynen uygulamışlar ama rahmetli Kah Hamit'i hafife almışlar besbelli. Allah mekanını cennet etsin, Kah Hamit çok zeki bir adamdı. Feleğin çemberinden geçmiş, görmüş geçirmiş bir adam. Sizin Bozdoğanların akli pek öyle dalavereye, dolap çevirmeye falan ermez. Ama diyorum ya Kah Hamit başkaydı. Anasından doğduğuna pişman etmiş Çakır Osman'ı.

- Bilmece gibi konuşmayı bıraksana Hocam Allahaşkına. Ne yapmış Kah Hamit adamlara?

- Gasıla girmiş avşar iti gibi yekini durma oğlum. Anlatıyoruz işte, dinle. Örtmede o ilk sigaramı içtikten sonra beni hemen yaylaya gönderdi rahmetli. O zaman yaylaya çıkardı Bozdoğanlar Kırksu'ya. Ne güzeldi oralar. Mezda ağaçları, çamlar, karpuz çatlatan sular. Neyse... Ben olanları sonradan duydum. Bizimkiler planlarını yapmışlar ama içlerinde de bir korku var. Boru değil bu, mezar kazacaklar, hemde gece vakti. Uzatmayalım, gelmiş o gece adamlar kazma kürek tam teknil, girmişler mezarlıktan içeri. Korkudan ödleri patlayacak ama bir de Kara Halil'e verilecek hesap var? Kara Halil ölümün bir diğer adı. Bir tek Çakır Osman biraz soğukkanlı ve temkinli. Mezarın başına geliyorlar, tam ilk kazmayı sallayacakları sırada hayaletler sökün ediyor dört bir taraftan. Aman demeye kalmadan öbür iki adam tabanları yağlıyor, Çakır Osman erkeklik taslayıp silahına davranacak oluyor. Sen misin davranan, kulağının tozuna silleyi yiyince feleğini şaşıyor. O da fırlıyor mezarlıktan dışarıya deli gibi. Cehennemden çıkma bir ses güm-bürdüyor arkalarından "Bre melunlar! Mezarlarındada mı rahat vermeyeceksiniz ölülere. Geliyoruz, kaçmayın imansızlar." Adamlar bir gidiyorlar, gidiş o gidiş. O olaydan sonra ne arayan oldu ne de soran.

Suphi istediğini almış olmanın rahatlığıyla oturduğu yere daha bir yerleşti. Kerem Hoca dalmıştı, sanki orada değildi. Kaçaklık günlerini yeniden yaşıyor olmalıydı içinde. Sessizliği, Suphi'nin artık iyice yumuşamış olan sesi bozdu.

- Peki Hocam, ondan sonra ne oldu, yani ne yaptın onca sene?

Kerem Hoca "boşver" anlamında elini şöyle bir salladıktan sonra umursamaz bir tavır takındı.

- Daha sonra ne olmuş olabilir ki? Kah Hamit rahmetli beni bir süre serbest bıraktı. Örkünü koparmış seyip dana gibi oradan oraya, başıboş gezip durdum. Zaten mevsim de yazdı, herkes yaylaydaydı. Kışa doğru köye döndük. Ben imamlığa başladım, çocuklara Kuran öğrettim. Çocuklara Kuran öğretmek yasaktı o zamanlar ama buralara pek uğrayan olmadı. Zaten köy dağınık, arkası dağlık. Millet kışın kışlakta, yazın yaylakta. Kim kimi takip edecek. Her adamın peşine de jandarma takacak halleri yok ya. Kaçak göçek birşeyler yaptık işte.

- Bunca senedir köydesin. Niye evlenmedin peki Hocam? Evlilik yalnızlığın en iyi ilacı değil mi? Hem yakışılıymışsın da gençken, öyle diyor bilenler.

- Evlenmek mi? O çoğalmak ve dünyaya birşeyler bırakmak isteyenlerin yapacağı bir iş. Bense olabildiğince eksiltmek istiyordum kendimi. Dünya için birşeyler kazanıp bırakmak ise hiç aklımdan geçmedi.

- Kendini istediğin kadar eksiltebildin mi bari?

- Evet yeterince. Hatta öyle bir eksilttimki kendimi, geriye bir benim kaldı bir de şu tütün tabakası. Eh o da olsun artık.

- Olsun ya. Fazla bile eksiltmişsin kendini. Neyse sevinmelisin, benden de kurtulu yor-

sun bir süre sonra. Biliyorsun üniversiteyi kazandım, bir ay sonra İstanbul'dayım.

Kerem Hoca elini yelek cebine atıp saatini çıkardı. Kurma koluna basıp saatin kapağını açtı, tekrar kapattı. Cebine koymadan önce avucunda şöyle bir tarttı.

- Senden kurtulmak mı, senden neden kurtulmuş olayım ki? Sen benim yalnızlığımı artıran veya eksilten birşey değilsin. Benim yalnızlığım içimde.

Biran durdu, Suphi'nin kolundaki saate bir göz attı. O anda verdiği anlaşılan ani bir kararın ivcenliğiyle sordu.

- Kolundaki saat otomatik, değil mi? Yani kurmak falan istemiyor, kendi kendine çalışabiliyor. Bak ne diyeceğim, ben artık yaşlandım. Bu Urus dölünün kulağını kıvrımayı bazan unutuyorum. Şimendifer Kumpanyası'nın kösteklisini her genç taşımaz biliyorum. Ama sen onlardan değilsin. Onun bunun sözüne kulak asmaz, burnunun dikine gider-sin. Gel sen o kolundaki saati bana ver, beni de bu Urus dölünden kurtar. Hoş, o senin saati de kolumda değil cebimde taşıyacağım.

Suphi hemen elini saatine attı, çıkarmaya uğraşırken bir yandanda konuşuyordu.

- O nasıl söz Kerem Hoca. Sen saati vermesen de olur, ben kendime yeni bir saat alırım. Hem o Demiryolu saatleri antika sayılıyor artık, bayağı da pahalı.

- Yok öyle pahalı, mahalı diye nağme yapmak. Bir köstekli saatin antikası mı olurmuş? Bunu kabul etmezsen saatini de almam ona göre. Hem şartımı da unutma; saati aldıktan sonra öyle bir köşeye atıp unutmak veya antika niyetine saklamak yok. Kullanacaksın, tamam mı?

O ana kadar sessiz kalmış olan diğer gençler araya girdiler.

- Al işte oğlum uzatma.

- Yahu altı üstü saatlerinizi değiştireceksiniz . Amma da teşrifat yaptınız ha?

- Hadi hadii uzatmayın artık.

Saatler el değiştirdi. İkinci namazı için yaşlı dutun gölgesinden çıkıp minaresiz mescide doğru yöneldiler. Kerem Hoca konuşmasına devam ediyordu. Gurbete gönderdiği oğluna öğüt veren bir babanın şefkatini yüklenmişti sesi.

- Bak evlat, saatler de insanlar gibidir. Kimisi nazlanmak ister, kimisi serbest bırakılmak. Kimisi kulağının bükülmesini ister, kimisi hiç bir darbeye tahammül edemez. Bu Serkisof Urusu da kulağını kıvrımasan çalışmayanlardan. Bir gün bakarsın ki saatin duruvermiş. Kursan olmaz, pil taksan çalışmaz, parçasını değiştiren tık tıklamaz. Tıpkı bütün azaları tamam olan ama kalbi atmadığı için hareket etmeyen cesetler gibi. Birgün bu saat de ölecek tıpkı benim gibi. Belki benden önce, belki sonra, belki de benimle birlikte. Kolay değil, onca yıllık beraberliğimiz var, benzeşmişizdir mutlaka...

Ses uzaklaştı. Hafiften bir motor sesi duyulmaya başladı. Suphi gözlerini açtı. Otobüs Bolu Dağları'nı tırmanıyordu. Yoğun sis görüş mesafesini b yükük oranda engellediğinden gayet yavaş seyrediyorlardı. Suphi muavinden su istedi.

Kerem Hoca'dan hediye, Şimendifer Kumpanyası Hatırası, Urus dölü Serkisof, gümüş kösteğiyle birlikte, Suphi'nin kot pantolonunun bozuk para, çakmak konan küçük cebini süsledi. Mevsimler değişti, pantolonlar değişti Serkisof'un yeri değişmedi. Yeni pantolonlar alınırken Serkisof'un küçük cebe sığıp sığmadığı kontrol edildi. Yeni yeni saatler çıktı piyasaya. Hafifleri, zarifleri, çok maksatlıları, hesap makinalları, hafızalıları... Ama hiç birisi Şimendifer Kumpanyası'ndan emekli Serkisof'un yerini alamadı.

Serkisof, dört yıl boyunca Suphi'ye takılan arkadaşlarını O'nunla birlikte dinledi.

- Vaay dede nasılsın, saat kaç?

- Yahu moruk, şu saate bakmaya üşenmiyor musun, kapaklı mapaklı ne o?

- Hergün kurmaktan bıkmıyor musun şu mereti?

- Waoov! ne haber metalcilerin piri. Nasıl gidiyor head - back vaziyetleri?

- Ulan Suphi, alem adamsın vesselam. Nedir oğlum bu; uzun saç, kot pantolon, spor ayakkabı ve köstekli saat. Manyak mısın lan sen?

- Aaabi çok kral bir olay ya. Bak çok tuttum bunu. Takacaksın kösteği, takmayacaksın

kimseyi.

Bütün bu takımlara Suphi'nin kısa ve kesin bir cevabı oldu.

- De gedin la embesil herifler.

Klasik öğrenci sabahlarından biri. Saat onbir olmasına rağmen birçok öğrenci hala uykuda. Sabahlayanların esnemesi beş yüz metreden okunuyor. Birden bir kapı çarpılarak açılıyor, bir ses desibelleri zorlayarak çınlıyor.

- Suphi! kaksana ulan manyamış herif. Politika dersinin finaline bir saat kalmış sen hala horul horul uyuyorsun. Okulu uzatmaya niyetin var anlaşılır.

- Ne bağıırıyorsun ulan hödük kulağımın dibinde? Saat daha sabahın dokuzu. Daha üç saat var sınava. Onikide değil mi bu sınav?

- İyi bildin, evet sınav onikide ama saat dokuz değil, onbire beş var. Anlaşılır senin emektar Serkisof arpayı yemiş. İyi gelmişim. Yoksa yandığının resmiydi.

- Allah Allah, bu saat geçektende durmuş yahu. Ama nasıl olur? Gece yatmadan önce kurmuştum halbuki.

- Söylenmeyi bırak da kalk? Saati kurup kurmadığını sonra düşünürsün

- Tamam patlama kalkıyorum. Ama yurttan çıkmadan önce bir telefon etmem lazım.

- Yahu zaten vaktimiz yok. Ne telefonuymuş bu?

- Tamam uzun etme. Sınava yetişeceğiz. İki dakika sürmez konuşmam. Memleketi arayıp bir şey soracağım, o kadar.

Suphi giyindi, aceleyle çıktılar.

- Jetonun var mı?

- İki tane var ama şehir içi.

- Tamam ver onları. İki tanede bende var, herhalde yeter.

- Tamam al ama çabuk ol.

"Acaba düşündüğüm gibi mi? İnşallah öyle değildir. Benim ki de kuruntu canım, saatin durmasıyla ne ilgisi olacak? Ama dört yıldır hiç durmamıştı bu saat. Şimdi ne oldu birdenbire? Hah düştü"

- Alo anne. Nasılsınız iyi misiniz? Bak şimdi fazla konuşamam, jetonum az. Yaramaz birşey yok inşaallah oralarda? Canım işte ölen kalan, hasta olan. Ne, Kerem Hoca mı öldü, ne zaman, bu sabah kuşluk vaktinde öyle mi? Peki anne ben seni sınavdan sonra ararım. Allahaismarladık.

- Hadi bel geç kalıyoruz çabuk ol?

- Evet biz herşeye geç kalıyoruz ama ölüm hiç geç kalmıyor. Hep zamanında geliyor, saniye bile sektirmiyor.

- Ne diyorsun oğlum, tozuttun mu sen? Fazla mı ders çalıştın, nedir?

- Ölüm bu işte? Şimendifer Kumpanyasından emekli bir saatle, ihtiyar bir kaçağın kalp tık tıklarını birleştiren şey. Serkisof isimli bir Rusla Kerem Hoca isimli bir Türkmenin kaderini birleştiren olgu. Olmazları olduran şey.

- Sen kafayı iyice yedin oğlum. Serkisof, Kerem Hoca derken yönünü sapıttın. Otobüs durağı o tarafta değil, bu tarafta.

- Otobüs durağı mı? Okula gitmiyorum ki ben, Haydarpaşa'ya gidiyorum. Memlekete gideceğim, hem de trenle.

- Deli olma Suphi, şimdi memlekete gitmenin sırası mı? Bak bu son sınav, yüzdük yüzdük kuyruğuna geldik, mezun olacağız artık,

- Sen mezun olmaya bak. Ben ölümü selamlamaya gidiyorum. Sonra da mezun olsam olur. Hayattan mezun olmanın yanında okuldan mezun olmak nedir ki?

- Hayattan mezun olmak mı? Tüüü! gitti ulan bu. Ciddi ciddi gidiyor yahu. Heeyyl dur duur beni de bekle.

Türkçesi
**Ahmet
Yalçinkaya**

Amerikan siyahi şairlerin önde gelenlerindendir.

1902 yılında Missouri eyaletine bağlı Joplin kasabasında doğdu. Cleveland'da öğrenim gördü. 1920'de Meksika'da İngilizce öğretmenliği yaptı. 1921'de ise Columbia Üniversitesi'ne girdi. İki yıl deniz yolculuğuna çıkarak Afrika ve Avrupa sahillerini dolaştı. Daha sonra Washington'da minibüs biletçiliği ve garsonluk yaptı. 1929'da doktorasını tamamladı. Bir çok edebiyat ödülü sahibi olan şair 1967 yılında öldü.

GEORGIA ALACAKARANLIĞINDA

Bazen şiddetli eser rüzgar Georgia'nın
alacakaranlığı arasından
ve uğuldar ve uğuldar ve uğuldar
Georgia'nın alacakaranlığı arasından yalnız sızı
karanlığın sardığı ne varsa saklar

Georgia'nın alacakaranlığında kan vardır bazen
her şeyi ayıran güneş parıltısında
Georgia'nın alacakaranlığında kızıl bir pıhtı, bir sızıntı
kimin kanıdır?... Herkesindir aslında

Bazen rüzgar vardır Georgia'nın alacakaranlığında
nefreti tohum gibi dağıtan,
güneşin kankırmızı alçalduğu yerde
acı sınırlar bitiren topraktan

HIDIRELLEZ

Senden sonrası yok
biri ışıkları yaksın artık

zalım bir şiirdim
panayırdı
vakitsiz okundum
tadı kaçtı
biri ışıkları yaksın artık

zalım bir şiirdim
biri ayaküstü okudu
panayırdı

/ne yok ki panayırlarda
hint kumaşı
sen diye alır satarlar
Hıdır İlyas
güneşler
piyasa yapar kızlar
ne ararsan bulunur
panayırlarda
yâs yâs yâs
yâs'dan gayrı
panayırlarda/

zalımdım
gülümsüyorlardı
panayırdı

/benden sonra
bir bakın lütfen
acep ne olup bitmiş bana/

ARTIK SEN KAYIP BEN KAYIP...-I-

En onulmaz hallerin temsilcisidir yüreğin... Çarpar, çirpikir, kendini bulmaya çalışır... Yüreğin yok mu, ah o yüreğin! Tanış olduğunuz günden beridir yakınında dolaştığınız yetmiyormuş gibi artık "sen" olmaya başlıyor zaman zaman... "Sen" ve "yürek"... Aslında dışardakilere ne kadar da yabancıydınız bilirsin...

Hatırladığın anlara bakarak düşünmeye çalışmal Yaşadıklarına bakarak eskinin yorumunu yaparsan, daha çok faydan olur. Çünkü hatırlananların arasına, bir yığın artık fikirler karışmış, onları da senin zannetmeye başlamışsındır. Yani demem O ki -şöyle yap: Al eline kağıt kalemi, tut bakalım hesabını. Şimdi elinde olanları alt alta yazarak topla veya çıkar. Göreceksin elinde olanlarla şu andaki durumunu.

Bazen işte böyle, nereden geldiği anlaşılmayan rüzgarların önünde; kendi paradigmasını sadece kendisine saklayarak yaşayan halinin yansımalarını kontrol ediyorum...Senin paradigmanın parçaları üzerine kurulan bir uygarlıklar manzumesinin olduğunu, ne yazık ki bir tek ben biliyorum. Benim bilmem de anlamsız! Sıkıntılarımdan bunu anlarsın.Herkesin; iş, aş, para, ikbal, istikbal ve diğerlerini yaşadığı zamanların insanı değilsin sen. Şimdi, " bunlar ne zaman gündem değildi ki?" diyerek itiraz ettiğini duyar gibiyim. Şunun farkına da senden önce vardım. En mazlum hallerin kılıklarını yanlarında taşıyanlar bile, senin kafanın içindeki-leri anladıklarında; onları götürüp, köşe bucak harcadılar. Utanmadan, sıkılmadan.

Cami avlularında, miting alanlarında, kahve köşelerinde, dost meclislerinde... Şimdi harcananlara bakarak, senin neler kaybettiğini anlamaya çalışmamdan daha tabii ne olabilir ki? Bu soruları soran da ben, cevaplayan da. Bir köşeye kurulu, kurum kurum kurulu, sadece bana karşı elbette, yine bekleyecek ve anlayıp anlamadığımı anlamaya çalışacaksın. Aslında, senin hakkın bütün bunlar. Ama neden sadece ben? Artık bıktım biliyor musun? Bilmiyorsun demiyorum...

Ölümüne koştuğumuz hayat, cadde, sokak, vitrin, stand, daire, kare, vesaire... Öyle anlamlı ve bir o kadar da anlamsız ki! Bunamış bir adam gibi hareket edip, genç bir hal üze ibadet etmek ister misin? diye sormuştun. Ben, bunu anlayacak yaşta değildim, yaşayacak yaşıydım o zaman. Şimdi de anlayacak yaşa geldim; yaşayacak yaşı geçtim bildiğin gibi. Ama olsun; bunu başkalarına da aktarmaya devam ediyorum.

İlk gençlik yıllarımızın (bak bu da insanın orta yaşı geçmesi ile kullanmaya başladığı bir deyim) arabesk şarkılara tav olan aklı ermezleri sıraladığında, beni de onların arasında sayarken sana bozulmuştum. Sen ise yüreğinle "sen"i ayırmanın yolundaydın. Ama o şarkılar bana çok şey kattı biliyorsun. Bu duyarlılığım; ikimizin de ağlamalarına ilham kaynağıydı.

Bir uygarlık özleminde yaşamak kadar ağır bir yükü omuzlarından almaya çalıştığımda bana kızmış; şarkılarıma, türkülerime dönmemi istemiştin. "Boş ver" demiştin "Bu dünyaya iki bilinmeyen fazla gelir."Olanları görüyor musun? Şimdi bilinmezlerin sayısı artıyor. Hem de aynı duyarlılıklara paralel bir biçimde.

Yanlış yaptık mı? Yaptık elbette. Peki pişman mıyız? Hayır değiliz... O zaman senin yüreğini şimdi nerede bulabileceğimi göster bana. Göster de kendime ondan bir kılıç kuşanayım. Bilinsin artık bilinmesi gerekenler. Yoksa yazmalar da, okumalarda yol değil. Halimiz hal değil.

Ellerimizin solmaz çiçekleri aşklar yol gösterdi bir zaman... Sonra onlar da bilmediğimiz bir yerlere gizlendiler anlamsızca. Ya da bizim çözemeyeceğimiz biçimlerde kendilerine yeni yürekler buldular. Ama bizim arayışlarımızın ürünü değil hiç bir şey. Artık bunu kabul ette rahatlayalım ikimizde.

Bu yangınlarda kurtulanların ah vahları arasında, kendi yangınını kutsal görenlerden olmadın biliyorum... Sönmesi gerekenleri bana bildirdin; ben de elimden geleni değil dilimden düşeni yapardım. Sonunda olanlar oldu işte! Artık, sen kayıp ben kayıp... Ölümü bekl yoruz ikimizde. O gün gelince kurtulacağız, o gelince unutulacağız...

Bu kurtlar sofrası alemi kim yüklenmek istiyorsa buyursun! İştahınız zaten kabarıp, sindiriminiz de rahat olsun...

Sersefil dolaşıyor insanlar ortalıkta. Senin aldırдың yok. Bunlar değil miydi; aşkı, anlamı, yüreği götürceklerin? Bunlar değil miydi seni görmek için düşleriyle sabahlayanlar? Bunlar değil miydi düşlerinin vazgeçilmez cınarları? Bunlar değil miydi kurtaranlardan kurtarılması gerekenler? "Değildi" dediğini duyar gibiyim... O zaman getir de yüreğini beni kurtar.

YABANCILIĞIMIZIN AYRICALIĞI

I. Kırığı' ya dair:

Ne yapmaktayız.

Kendi çekincelerimizle kapatmadığımız gözlerimizi açmak için mi bütün gayretimiz. Ama neden? Soluksuz bir dünyanın boyutsuz yerlerine bildik hatlar çizmek niye.

En leyli masal kahramanlarının maruz kaldığı kurgularda dolaşmakla en ağır işkenceye sabitlenmemişmiyiz zaten. Birazdan gözlerimizi açacağız. Yabancı yabancı bakacağız renk sağanağına. Bütün figüratif mekanlar yepyeni versiyonlara açılacak. Burada kalanlarla yabancılığımızın ayrıcalığını yaşayacağız. Bütün yabancılar gibi yabancı muamelesi görmekten hoşlanmasak bile. Rüyalarımızın en kırığında bir yerlerinde uyandıracaklar. Hoşlanmasak bile.

II. Yabancılığa dair:

Leyli de olsa her masal kahramanının buralardan gideceği bir yer olmalı. Ben de bir yerlere gitme hayallerimi cem edeceğim. Ama nefes alışlarım yabancı olduğumu belli edecek. Bütün kapıların kapalı olduğu anons edilecek. Gözlerimi açmak istemeyeceğim. Kapalı olabilecek ne varsa hepsine kapatacağım. Mesafelere kapatacağım. Pencerele kapatacağım. Perdelere kapatacağım. Masal bu ya diyecekler. Yine en kırığında bir yerinde uyandıracaklar. Sonra kalın bir fırça süreceğim boydan boya. Netlik daha da bozulacak. Fırçayı bir daha sürmek gelmeyecek içimden. Beynime acil mesajlar iletilecek. Terleyeceğim. Dudaklarım kuruyacak. Kana kana su içmek isteyeceğim. Sonra sen geleceksin aklıma. İnci çiçekleri toplayacağım senin için. Elimde çiçeklerle kapını çalacağım. Kimseler açmayacak. Komşu evin balkonundan seslenecekler. Sen de yoksun öyle mi? Serap dedikleri ne ola ki...Bir öykünün daha dipsiz kuyularında yalnız gezineceğim. Susuzluğumla...

III. Gözlerime akseden susuzluk:

Gözlerim uyanıklığıma yenik, susuzluğuma tepkisinde ise dünyalara açılmak yok. Göz kapaklarım kararsızca fokurduyor, fitil ateşleniyor. Bombalar patlıyor bir yerlerde. Parça tesirleri üzerine düşüncelere kapılıyorum. Yıkıntılar arasındaki düşüncelerimi, CNN yorumcuları, Uzakdoğu borsalarını brokerleri, İngiliz holiganları, Armageddonda Bruce Willis'e espi yaptıрма gayretleri ve ille de Titanic'te faciayla filizlenen sevgi sözcükleri bozuyor.

Seyyah olduğumu ayırıyorum sonra. Adana Kürkçülerde cuma vakti geliyor. Yirmiyedi haziran depremde bu yana aylar geçmiş. Yıkıntı manzaraları. Çöken bir kaç eve hiç dokunulmamış. Literatürde artçı depremler, fay hatları. Hâlâ kaldırılmayan bina enkazları var. gölge yok. Konuşuyor olamalılar. Güneş tepelerde. Cemaat dışarıda. Camilere girilmiyor. Duvarlarda derin çatlaklar var. Seccadeler hizaya durmuş. Alın teri secdede. Hiç gölge yok.

La Gazetta Delo Sport'ta Hakan Şükür'ün Juventus'a attığı gol var. Siyah beyaz

IV. Su Uzaklarda değil:

Yıkıntılarla birlikteliğimiz her fotoğraf karesinde devam ediyor. Görüntüleri bir yana bırakıp susuzluğuma odaklanmak istiyorum. Öyleyse flaşlar niçin patlıyor. Gözlerimi açıyorum. Görme çiziminde kımlıdayan objeler, insan silüetleri...Su uzaklarda olamaz.

V. Çöllerdeyim:

Pencerelerden ve perdelerden ümitleniyorum. Hafif bir rüzgar yanaklarımda konaklıyor. Öyle ya yalnız değilim. Söz verdiğim gibi yalnız değilim.

Su uzaklarda değil...Odada birileri var. Yerimden kalkıyorum. Onlar önce tepkili, sonra yine dingin. Bir yerlerden geçiyorum. Suya koşuyorum besbelli. Su içmek için en kötü

şartlarda avuçlarımin arasında parıldayan bir şeyleri yudumluyorum. Suyun tadını hatırlamaya çalışıyorum. Bu mu acaba?

Dönüş, gidiş kadar zor olmuyor. Belki de ilk defa. Dönüşler için ümitleniyorum.

Duvarda yazılar var. Okumak zorundayım gibi yelteniyorum. Neyse ki hiçbirini okuyamıyorum.

Pencereyi açmak istiyorum. İçerdekiler kesinlikle karşılar. Bakışlarıyla beni hapsediyorlar. Ben zaten pencereyi açacak güce sahip değilim.

Perdeler açık, pencereler kapalı.

Sonra çöllerde yürüyüşler başlıyor. Çöller yürümeye uygun değil... Çöllerdeyim.

Ve bir de sen. Serap sandığım şey. Suya kavuşmuşken yeniden yeniden alevler kuşanmak niye.

İlla ki buralardan geçmek zorunda mısın? Kapının her açılmasında kafamı her kaldırışında gözlerim aynı hayaletle mi karşılaşacak? Elindeki materyallerle kararlı ve hızlı adımlarla hep başka bir kapiya gitmek zorunda mısın? Sen niye biryerlerde oturmuyorsun? Oturduğun yerde nevrozlarını şerit şerit beynine nakledip, etrafta dolaşan başka hayaletlerle oyalanmıyorsun?

Yoksa sen, bu mekanın geçiş silueti misin? Neden benim kurgularımdan gelip geçiyorsun?

Aslında bana çok benziyorsun. Beğenmediğim bütün huyların bende var. Sabahın ilk ışıklarıyla uyandıklarında Kastabala veya Tac Mahal manzarasıyla karşılaşan yoksul insanların serabı gibisin. Onlar gördüklerinin serap olduğunun farkında bile değiller. Sen biliyor musun? Seni serap diye görenlerin farkında mısın? Eski İstanbul yangınlarından çekip çıkardığım yüreğimi yeniden alevler arasına atmaya ne hakkın var.

Siğinmayın gölgeme. Serabınız sizi bekliyor. Gölgede yer yok. artçı depremler, fay hatları. Hâlâ kaldırılmayan bina enkazları var. gölge yok. Konuşuyor olamalılar. Güneş tepelerde. C emaat d ışanda. Camilere girilmiyor. D uvarlarda derin ç ataklar var. Secadeler hizaya durmuş. Alın teri secdede. Hiç

La Gazetta Delo Sport'ta Hakan Şükür'ün Juventus'a attığı gol var. Siyah beyaz

IV. Su Uzaklarda değil:

Yıkıntılarla birlikteliğimiz her fotoğraf karesinde devam ediyor. Görüntüleri bir yana bırakıp susuzluğuma odaklanmak istiyorum. Öyleyse flaşlar niçin patlıyor. Gözlerimi açıyorum . Görme çiziminde kımlıdayan objeler, insan siluetleri...Su uzaklarda olamaz.

V. Çöllerdeyim:

Pencerelerden ve perdelerden ümitleniyorum. Hafif bir rüzgar yanaklarımda konaklıyor. Öyle ya yalnız değilim. Söz verdiğim gibi yalnız değilim.

Su uzaklarda değil...Odada birileri var. Yerimden kalkıyorum. Onlar önce tepkili, sonra yine dingin. Bir yerlerden geçiyorum. Suya koşuyorum besbelli. Su içmek için en kötü

şartlarda avuçlarımin arasında parıldayan bir şeyleri yudumluyorum. Suyun tadını hatırlamaya çalışıyorum. Bu mu acaba?

Dönüş, gidiş kadar zor olmuyor. Belki de ilk defa. Dönüşler için ümitleniyorum.

Duvarda yazılar var. Okumak zorundayım gibi yelteniyorum. Neyse ki hiçbirini okuyamıyorum.

Pencereyi açmak istiyorum. İçerdekiler kesinlikle karşılar. Bakışlarıyla beni hapsediyorlar. Ben zaten pencereyi açacak güce sahip değilim.

Perdeler açık, pencereler kapalı.

Sonra çöllerde yürüyüşler başlıyor. Çöller yürümeye uygun değil... Çöllerdeyim.

Ve bir de sen. Serap sandığım şey. Suya kavuşmuşken yeniden yeniden alevler kuşanmak niye.

İlla ki buralardan geçmek zorunda mısın? Kapının her açılmasında kafamı her kaldırışında gözlerim aynı hayaletle mi karşılaşacak? Elindeki materyallerle kararlı ve hızlı adımlarla hep başka bir kapıya gitmek zorunda mısın? Sen niye biryerlerde oturmuyorsun? Oturduğun yerde nevrozlarını şerit şerit beynine nakledip, etrafta dolaşan başka hayaletlerle oyalanmıyorsun?

Yoksa sen, bu mekanın geçiş silueti misin? Neden benim kurgularımdan gelip geçiyorsun?

Aslında bana çok benziyorsun. Beğenmediğim bütün huyların bende var. Sabahın ilk ışıklarıyla uyandıklarında Kastabala veya Tac Mahal manzarasıyla karşılaşan yoksul insanların serabı gibisin. Onlar gördüklerinin serap olduğunu farkında bile değiller. Sen biliyor musun? Seni serap diye görenlerin farkında mısın? Eski İstanbul yangınlarından çekip çıkardığım yüreğimi yeniden alevler arasına atmaya ne hakkın var.

Siğinmayın gölgeme. Serabınız sizi bekliyor. Gölgede yer yok.

Beni bırakıyorlar. Tekrar döneceğimden o kadar eminler ki. Onlara, yine onların bildiği bir bağla bağlanmışım. Bir başka galakside sadece kendi güneşimin renklerini tanımak istediğim dünyalara ayak basmak istiyorum.

Sokaklarındaki insanların tanımadığım, yüz ifadelerinden hiçbir şey sezinlemediğim bir dünya. Mutsuzlukları okunmasa, ya da mutlulukları.

Yeniden yıkıntılara dönüyorum. Koca koca ekskavatörler kovalarında yanmış hatıralar istif ediyor.

İnsanlar cephelerde... Sadece seyrediyorlar.

Benim gibi...

Yıkıntılardan insan manzaraları. Yüzlerini okumak mümkün değil.

Hemen alıkoyuyorum kendimi. Daha fazla dolaşamıyorum. Yolum başına dönüyorum herkesle beraber.

Başka yollara girmeliyim.

Başka yolları denemeliyim.

Zaten onlar da öyle istiyor.

VII

Bir şeyler yapmamış olmak kadar, bunu bilmek beni kahrediyor. En az onlar kadar oradayım. Elimi uzatsam, yine kendim tutacağından korkuyorum. Direnmeler boşuna.

Gölgeler bir yere toplanmış. Her şey canhıraş yaniyor. Kimseler sığmıyor gölgelere. Gövdeler hep güneşte kalıyor. Çöllerdeyim. Çöllerdeyim ve gölgeler gittikçe daralıyor. Ağaçlar yapraklarını gövdelerine çekiyor.

Siğinmayın gölgeme. Serabınız sizi bekliyor. Gölgede yer yok.

Kuzucuklara bile gölgede yer yok. Herkes biliyor gölgenin tükendiğini. Bir dal eğiliyor. Boynu kıldan ince:

Çöllerde mi kaldı bahtımızın güneşi?

Destina

Çöllerde mi?

Çöllerde kumlar yaniyor...Gölgeler çoktan tükenmiş...

VIII

-Bugün nasılsın?

Cevap vermiyorum. Gözlerim perdelere takılıyor. Dış dünya ile iç dünyamın buluşmasını müjdelere gibi. Rüzgarlarla kanatlanıyor.

Rüzgarların ses telleri gibi. İltiyorum.

Ben rüzgarları duyuyorum.

-İyiymiş, diyorum.

BANA GÖZ KIRPAN DİZELER

Şairler, şiirlerimi, kalemlerimizi yüreklerimize daldırarak yazdığımız, ıssız adalarımızdan şişeye koyup denizle gönderdiğimiz içli mektuplarımız... Kime?.. Ulaşıyor mu? Ulaştığını nasıl anlayacağız?.. Cevabını merak ettiğimiz sorulardır bunlar. Cevap? Yani iletinin "o'na, "onlar'a vardığını bilmek, sesin yankı yapmasını. Yankı; hoştur, sevinçlidir, yüreklendirir şairi.

Oysa edebiyat dünyamızda herkes birbirine karşı kör, sağır! Hele "Üstad"lar.. Tenezzül edip okumazlar bile yazılan şiirleri. Sanki hiç güzel şiir yazılmıyormuş gibi, sözünü bile etmezler gördükleri güzelliklerin. Kıskanırlar mı? Önemsemezler mi? Kendi kendileriyle çok mu doludurlar? Daha önemli işleri mi vardır bilinmez. Benim açımdan önemli olan, sonuç: Şişenin bir yerlere ulaşıp ulaşmadığını bilemez şair; çünkü sesinin yankısını duyamamıştır.

Yakın çevresi zaten bilmez şair olduğunu. Geçimini sağladığı ikinci işiyle tanırılar onu. Sait Faik öldüğünde "Biz onun böyle büyük bir adam olduğunu bilmezdik." Diyen Burgazlı balıkçılar gibidirler. Şair dostları bile "Şu dergide, şu şiirini okudum, beğendim." Deme lütfunda (!) bulunmazlar. Çok mu zordur bunu diyebilmek? Hele hele yazarak beğenisini belirtmek? Kıskanırlar mı şairler birbirlerini? İmrenmeyi anlarım da, kıskanmak kötü bir duygu. Başkalarını kıskanarak iyi bir şair olunduğu görülmemiştir. Hem, kem bakışının nazarı kendinedir.

Sonuç olarak ben diyorum ki: Bundan böyle sayfalarda, bana ulaşan ya da benim ulaşabildiğim dergileri, kitapları, ayırım yapmaksızın-özellikle altını çiziyorum, ayırım yapmaksızın- okurken/kanştırırken, elbette kendi beğenime, ölçütlerime göre seçtiğim, bana göz kırpan belleğime kazınan, günlüğüme not ettiğim şiirlerden, dizelerden-şöyle bir değişip geçmek biçiminde bile olsa- söz etmek, o kıyıda köşede kalmış güzellikleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu bir lütuf ya da görev değil; olsa olsa uçurulan bir selâmdır çoğunun yüzünü bile görmediğim şair dostlara. Hem yüce yalvac: "Selâlamı yaygınlaştırınız" b uyurmuyor mu? Öyleyse buyrun d olaşalım dizeler arasında, yaygınlaştıralım selâmi.

YEDİŞEY

1

Gül kavmini sevmeyi

Çöl besledi avucunda

ZEYNEP KÖYLÜ (Dize, Ağustos 1998)

ŞEYDA ŞİİRİ

dağı kucaklar da

susar

incecik patika

(...)

CELAL SOYCAN (Dize, aynı sayı)

Celal Soycan adını yeni duyuyorum. "Dize" ve "Isık" dergilerinde dikkatimi çekti. Aynı zamanda "Isık" dergisinin yayın sorumlusuymuş.

Daha çok "Külliyyamız" adlı şiirleriyle belleğimizde yer eden Cevat Akkanat'ın "Çınar"ın haziran sayısındaki "Akşam Esintileri" adlı şiirinin özellikle son dizelerini sevdim: (...)

Kanatlanıp ruhumuz bir denizin ufkuna

FOTOĞRAF

Sarı saçlı çocuk
Çıplak kuru bir ağaç
Bir de gözleri ışıldayan kedi
Bir birlerinden habersiz
Buluşmuşlar
Sağnak yağmur altında

Taşıyacak buradan alıp sırtına vurarak
Bir başka ülkeye kalbimizin ritmini

Bahaettin Karakoç, aynı dergide "Aşk Mektupları 24"le didaktik (öğretici) şiirin güzel bir örneğini veriyor. Üstadın dile hâkimiyeti, özellikle rahat kafiyeler düşürürken kendini belli ediyor. "Hikmet burcu"ndaki bir şairin şiiri. Yine de bu şiirin "Azıksız Çıkma Yola", "Bir Çift Beyaz Kartal", "Elif"... gibi şiirlerinin ayanında olmadığını söylemeliyim. (E has şiir de ha deyince yazılmıyor elbette.

Çocuk şiirleriyle sevdiğim- çocuk eksenli şiirler mi demedim?- Gökhan Akçiçek, Çınar'ın adı geçen sayısında "Bir Çiçeğe Ağlamak" şiiriyle bilinen düzeyini koruyor.

Bir çiçeğe ağlarken gördüm
Annemi
Saklıyordu gözyaşlarını bizden
Bakışları buluştuğunda
Duvardaki resimle
Buğulanırdı gözleri
Korkardım o zaman
Duyacak diye
İçimde ezilen karanfilleri.

Rüyalar, ırmaklar ve sesim
Akıyordu ellerinde annemin.

Son olarak "Yoroz" adlı şiiriyle Kültür Dünyası Edebiyat Ödülleri 98 Yarışmasında birinci olan Celalettin Kurt'un adı geçen şiirinden göz kırpan çarpıcı bir dizeyi alıntılanmak istiyorum:

Dolunay dipdiri çıktı buluttan

Bu ilk buluşmamızdan sonra, yeni "Bana Göz Kırpan Dizeler"de buluşmak dileğiyle, kucak dolusu selamlar!..

Not: Yazışma Adresim: Kazım Karabekir İlköğretim Okulu Kanalboyu, Yüreğir/ADANA

KURŞUNA DİZİLMİŞ ŞİİRLER

Kumpas, hurufat, anterin, espas, iki-üç, kadrat, garantör, vizo, çizgi, köşe, klişe, çift, kalıp entertip vb. kelimeler, tipo baskı yapan matbaaların mürekkep ve benzin kokuları arasında kaybolup gidiyor. Tipo tekniğinde kullanılan bu kelimelerden kala kala "kalıp"a kaldık, ama bu kalıp da ofset tekniğin dünyasına evrimleşerek girmiştir.

Kömlü t renlerin ç iğliği a ndıran d üdükleri, n asıl k i h afızalarımızda silinmeye başladıysa tipo matbaalarda hızlı bir şekilde yerlerini ofset matbaalara bırakıyorlar. On parmak daktilo kullanmasını bilen parmaklarını tuşların üzerinde nasıl sektiriyorsa, tipo matbaa dizgicileri harf kutularında hurufatları aynı hızla alıp kumpaslara dizerlerdi. Tipo baskı emek, göz nuru isterdi. Son derece ilkel ayaklı, kollu pedallarda, ya da otomatik makinelerde basılan şiir kitaplarıyla birlikte olalım istedik. Kitap ne kadar eski olursa olsun, okunmamış kitap yeni kitaptır. Bu çalışmamızda bazen şiirini ve kendisini yakından tanıdığımız şairlerin kitapları üzerinde bazen de kitabı ile ilk defa karşılaştığımız ya da daha önce okuyup da üzerinde tahlil yapma fırsatımız olmayan şiir kitapları üzerinde duracağız. O günleri tekrar yaşayalım, mürekkebi kuruyalı yıllar olmuş, sayfaları dökülmeye başlamış şiir kitaplarının diri ve canlı duran kurşun harflerin buselediği yaprakların arasından dalalım şiir bahçesine.

Ne zaman bir tren düdüğü işitem

Hep o günleri hatırlarım

Gönlümün sızladığını

Gözümün yaşardığını anlarım (Dağ Masalı s:4)

Ticaret Lisesi birinci sınıftaydım, Kelebek Gazetesi'nde Ümit Yaşar Oğuzcan'ın yönettiği "Sizin Şiirleriniz" köşesi vardı. Hamza Ekrem'in şiirleri burada yayınlanırdı. Aynı sokakta oturuyorduk. Hemen hemen her hafta şiirleri yayınlanır her şiirden sonra yüzlerce mektup gelirdi. O zamanlar şiir müsvettesi bile sayılmayacak sözde şiirlerimi gösterir, eleştirilerini beklerdim. Bana göre usta Ekrem'di. Çünkü şiirleri Kelebek Gazetesi'nde hemde Ümit Yaşar Oğuzcan'ın seçerek yayınladığı şiirlerdi. *İNİLTİ'den sonra "Düğüm, Hodri Meydan" ve "Yarın İçin" isimli üç kitabı yayınlandı. 1979'da da Çıkmaz Sokak isimli ortak kitap yayınlıyacaktık. Ama olmadı. "İnilti" o zaman 1500 veya 2000 civarında basılmıştı. Kitap iki ay içerisinde tükendi. İyi hatırlıyorum, Çeşitli illerde onlarca kitap siparişi veren vardı. Kitabı dağıtım şirketine de verilmemişti. "İnilti" yayınlandığında yirmi iki yaşındaydı. Daha sonra yurt dışına gitti.

Sevenlere bunca cefa hak ise

Sevilende biraz insaf yok ise

Kaşların yay kirpiklerin ok ise

Değen yeri delmesinde neylesin (Neylesin S.27)

Hamza Ekrem'in şiirlerini gösterebileceği bir üstadı olmadı. Kendi kendini yetiştirerek yoluna devam ediyordu. Ümit Yaşar Oğuzcan'ın "sizin şiirleriniz" sayfasında yazan şairlerin hemen hemen hiç birisi piyadasa yok. O zamanlar bu köşede yayınlanan şiirler usta elinden geçiyor, Şair ciddiye alınıyor ki yüzlerce mektup alıyor diye düşünüyordum. Ekrem ya çok şanssızdı, ya da şiirin o şekilde şiir olacağını zannediyordu.

"İnilti"de yer yer Abdurrahim Karakoç'dan etkilenmeler de yok değil

Şimdi ne işliyor İreçber Nebi

Bir tomar parayla doldu mu cebi

Her zaman her yerde olduğu gibi

Sağcılar solcular vuruştı mu ne? (Köy Ne Alemdebaşlıklı şiiri gibi bazı ölçülü şiir-

lerinin sesi A. Karakoç'un sesi. Ama olsun. Yirmi iki yaşında bir şair ve şiirleri ciddi bir eleştiriden geçirilmeyen birisi için bu kadar da etkilenmeyi çok görmüyorum. Ekrem'in yazdığı gazete ve dergilere bir göz atacak olursak; Gün, Çataloluk, Bizim Anadolu, Millet, Kelebek, Köycülük gibi gazetelerin yanı sıra Gücümüz, Toprak, Bozkurt ve Çaylak vb. gibi dergilerde yazan bir şairin ufkü da ancak bu kadar olurdu.

Hamza Ekrem'in şiirlerinde hecenin güzel örnekleri şimdi bile güzel kabul edebileceğimiz nitelikte.

Suna boylum senden ayrı düşeli
Baharda bahçede güle düşmanım
Ben yanar ağlarken eller neşeli
Kağıda kaleme tele düşmanım (Düşman s: 13)

Irak kaldık ayrı düştük neyleyek
Ekme yedik nankörlük mü eyleyek
Anla işte daha da mı söyleyek
Kötü kişi yaranıyor de emi (Kuluncak Mektupları 1 s: 61)

Hamza Ekrem şiirde yeni bir döneme gireceği sırada Osmaniye'den ayrılmak zorunda kaldı. Şiiri o zamanlar bize göre tanıyan Ali Sönmez ile birlikte Türkiye çapında şairdi. Yurt dışına gidince daha güzel şiirler yazacağını zannediyordum. Gurbetin kahrını çekmekte zorlanıyor ve bir türlü yakasını bırakmayan hastalıklar. Görüşmeyeli şiir yazıyor mu bilmiyorum. Biz tekrar "İnilti"ye dönelim. Kitapta bugünün ölçülerine vurduğumuzda şiirlerinin çoğu vasatın altında. Ama bugün bile severek okuduğum şiirleri de yok değil. Dedim ya Hamza Ekrem ustası olmadı. Tıpkı bana söyledikleri gibi " devam et çok güzel şiirler yazıyorsun" kabilinde övücü cümlelerle bayağı bayağı şair olduğunu zannedi-

yordu. Ama şimdi böyle düşünmüyor. Gerek hece ölçüsünde gerekse serbest şiirde kendisinden daha fazla şeyler beklemek hakkımız olduğunu düşünüyorum. Vakit de geçmiş değil. İnsan yanlışını nerede bırakırsa o an doğruyu bulur.

Ben zulümden
Ben ölümden korkmak gülüm
Demirden bir dağ yüreğim
Dayanır.
.....
Değme kurşun değme bıçak yarası
Öldürmez beni bir tanem
Yıldırılmaz beni insanlık dışı işkence
Gün 24 saat gündüz gece...
Söz ayrılığa, söz hasrete gelince
Ateşim, dumanım, külüm...
Dayanamam
Korkarım
Ölürüm gülüm (Ozanın Ölümü s:69)

1978 yılında başucu kitabım olan "İnilti"yi tekrar okurken yukarıdaki dizelerle Hamza Ekrem'li günleri tekrar yaşamaya çalıştım. Bir başka zaman başka bir şairin yıllar önce yazdığı kurşuna dizilmiş şiirleriyle beraber olacağız. Görelim mevla neyler, neylerle güzel eyler. Kurşuna dizilmiş şiirlerinizi bekliyorum.

* İNİLTİ Hamza EKREM- Biberoğlu Basımevi 1978 OSMANİYE

SENİN GİDİŞİNE BİR GAZEL DENEMESİ

"Sen gittin gözler ve bakışlar gitti
Ak ellere kına yakışlar gitti"

Osman Sarı
(Bir Savaşçıdır Kalbim)

Aklın en mütakâmil çağında insan temyiz gücünü yitirdi. Sarhoş meczuplar gibi dolaşıyorum sevgili. Merkezini yitirdim evrenin. Güneş gitti, karanlıkta yörüngesiz dönen yıldızlar infilaka hazır, dehşete âmâde. Sonsuz bir boşlukta yönleri unuttum, pusulamı kaybolmasın diye saklamıştım, bulamıyorum sevgili. Gözlerin nerede senin. Mecnun çöllere düşmüştü, Ferhad dağlara. Bakışlarını arıyorduk senin besbelli. Yâni ki yazgımızı. Akibet bulamadık. Fakat unutmadım sevgili. Senin bir düşler ülkesinde yaşadığını, orada huzur ve sukûnun hüküm fermâ olduğunu biliyorum. Senin ülkende kalbi olanların, yürek taşıyanların yaşadığını biliyorum.

Sen yaşama sevinciydin düşler ülkesinde. Evreni dolduran coşkuydun sen. Her yöneliş sanaydi, senin bakışlarından başka yön yoktu. Kuşatıcıydın, genişletirdin evreni. İnsan eşyaya bakınca, insan kâinata, insan insana bakınca bereketlenir, büyürdü evren. İçgüdülerıyla değil aşkıyla yaşıyordu insanlar. Yeryüzü ne güzeldi, gökler ne mükemmel.

Ey evrensel akıl. Senin bakışların sabitliyordu âhengi. Sevginle işlenmiş, aşkınla bezenmişti kâinat. Adâlet diyorduk sana pervane oluşunda mükemmelliğe evrenin. Milim şaşmadan d önmesine sonsuz sayıdaki yıldızın. Adâlet diyorduk yerli yerindeliğine dağların denizlerin. Yağmurun yağmasından, karın erimesine; zerrelere hareketine kadar her birşeye sirâyet etmiş sevgine. Biz âleme kattığın eyleme hayrandık senin. Ve aynı sevginin eseri olmakla kardeşlik her bir eylemci varlığınla. Eylemsiz varlığın yoktu ki senin. "Her dem yeniden yaratılmak" bu olsa gerekti. Yâni her an sevdiğini hissetmek, sevdiğini bilmek. " Sevdim seni ey yâr; bir ben değil, âlem sana hayran diye sevdim."

Bizim bu düşsel coşkuya iştirakimiz kendiliğinden değildi sevgili. Bizi taştan, ağaçtan, kuştan, çiçekten ayrı kılan, bu küllî eyleme şuurlu katılmamızın gerekliliğiydi. Bu bizim imtihan sırrımızdı biliyorum. Bedelsiz sevgi duyulmuş şey midir. Biz yalnızca bakışlarını değil, sırrımızı kaybettik sevgili. Besbelli, başak veren buğdaylardan daha akıllı değildik. Ne kuşlar gibi uçabiliyor, ne balıkların gibi yüzebiliyorduk. Yücelttiğimiz ve sevginden yalıtılmış akıllarımızla sadece sınırlı bir taklitçi olabiliyorduk. Oysa hatırlıyorum, senin düşler ülkende senin sevgini kuşanmış aşıkların gözlerini kapayınca âlemler dolaşıyor, sularına seccâde seriyorlardı.

Senin aşkını yaşamak elbette zor işti sevgili. Mecnun olmak gerekiyordu, bazen mansur olmak. Ama senin sevgini hissetmek bile yetiyordu mutluluğu paylaşmak ve çoğaltmak için. Seninle göz göze gelmek ne mümkün; gözlerine bakılamazdı senin, yanardık. Bakışlarının varlığını bilmek de yeterdi bize. Hem zâten sonsuz saadetlerin meczedildiği mutlak sevdâlar ülkesinin, bir düşsel yansıması değil miydi bu hayat. Mutluluğun kestirme fakat pek çetin yoluymuş aşık olmak. Biz aşıkların halleriyle hallenemedik çoğu zaman. Senin aşklarını sevmek bile mutlu ederdi bizi. Bakışlarını hissetmek için, bakışlarının değdiği bir varlığa bakmak yeterdi. Senin sevginle yek âhenk olmuş kâinatı âdaleti, şu imtihan edildiğimiz sınıfa taşımak, şu kağıda dökülebilmek mutluluğun

eşliğini buldururdu bize.

Biz düşler ülkesinde kutsamazdık aklı. Akıl, kalbimizi bakışlarına açmanın anahtarıydı. Akıl, kâinatın aklını başından alıp bir semâzen vecdiyle kendiliğinden döndüren, çekip çeviren sevgine k atılmanın y öntemiydi. V e biz sana izâfeten sevgiyle bakardık yaratılmışa. Bu bizim ev ödevimizdi sevgili. Gözlerimiz güzeldi, güzel ve doyumsuz bakardı. Doymak için değil, iştihayla değil; kelebeğin çiçeğe konması gibi, güzelliğe tamamlansın diye bakardı. Güzeli görünce şükür için secdeye kapanır, yere inerdi gözlerimiz. "Büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden" öperdik biz. Büyükler elleriyle büyütür çoğaltırdı güzelliği. Kaba saba iş yapmak senin güzelliğine hürmetsizlik olurdu. Eşyayı incitmezdik elimizle, senden bir emanettir diye. Demircilerimiz bile demir döverken sanatlı vururlardı. Kırmızı eğirdi nineler, kilim dokurdu. Zanaatla sanat birdi. Yeryüzüne gelen bebeğin kulağına bir mûsiki ile senin adın fısıldanırdı ilkin ve bir mûsikiyle uğurlanırdı insan yeryüzünden. Çocukların gözleri ne güzel görürdü dünyayı. Kuşlar, kelekler, kuzular vardı dünyada. Bir de sonsuz sanatlı çiçeklerin.

Senin adın ulu orta söylenmezdi ve söylendiği zaman ürperirde gözlerimiz bebeği. Onu sakinleştirmek için sana duâlarla birlikte göz kapaklarına sürerdik baş parmaklarımızın üstünü. Senin sevgin üze yaşamak bir hayat üslûbuydu. Senin sevginin âleni ve kesif bir şekilde yaşanacağı günler, sevinçleri izhar için, çoğaltmak için sevgiyi kınalar yakırdı ellere. B ayram g ünleri, d üğünlerde, a dını d uyurmaya giderken serhat boylarına... En çok da genç kızlarımız yakardı. Onlar tebeddüllerle çoğaltırdı güzelliğini. Yarıştırdı güzelliği yaymak için. Ne hünerli elleri vardı onların. Gergeflerine dünyayı gerer, ilmek ilmek sevgiyi bezerlerdi. Güzelliği korumak ödeviydi genç kızların. Ödevini en iyi yapan, en güzel olan ve en çok sevileniydi onların. Adları Leylaydı, Şirindi, Aslıydı. Adları ne güzeldi.

Senin ülkende önce sevmek, sevdâlanmak öğrenilirdi. Çocukken masallardaki Anka kuşu, kediler, büyük annelerin seccâdesi, dedelerin köstekli saati... her bir şeyin sevilmesi gerektiği öğrenilirdi. Büyüdükçe d eğişirdi hayatın çehresi, özü değişmezdi. Delikanlılar yiğitliğini, silahını, atını, sazını ve pek çok gençliğe dâir varlığı severdi âşıkâr. Ve güzelliğin tecüssüm ettiği bir ceylan gözlüyü severdi, sevdiğini belli etmeden. Sonra bebelerin kundağını, eşinin iffetini, elinin emeğini, alınterini... Ömrümüz vefâ etmiş yaşlanmışsak çocuk olurduk yeniden. Geldiğimiz toprak tüterdi gözlerimizde. Öyle anlamlıydı ki her şey; bir çiçek, bir böcek incinse oturur ağlardık. Incinen senin ellerinmiş gibi üzülürdük sevgili. Zulüm, sömürü nedir bilmezdik. Sevgisizliğin getirdiği her kavramın yedi kat yabancıydık.

Düşler uzun süre yaşanılacak hissi verir görülürken. Ama işte sonunda uyandık sevgili. Uyandık ki küreselleşmiş dünya. Global bir nitelik kazanmış. Uyandık ve birbirimize, çevre yanımıza bakındık. Mecnun'un bir köpeğin gözlerinde gördüğünü bile göremedik. "Bir göz âşinalığı vardı aramızda" ama birbirimizi tanı mıyorduk. Ferdiyetçi, menfaatçi, egoist ve daha pek çok şey olmuştur nasıl olduysa. Bu biz miyiz diye sorduk. Çağın gerekliliği böyle dendi bize. Bilgi çağı, teknoloji çağı, modernite... Külli şuurdan kopmuşluğu yaşıyordu insanoğlu. Aynı sevginin eseri olmakla kardeş olduğu her varlığa, sevgini ve bakışlarını yitirince düşman olmuştu. Evrenin merkezinde birey ve onun çıkarları vardı artık.

"Yunus düşte gördü seni/ sayru mısın sağlar mısın."

Kalbin, a şkın e mrindeki y aşama s evincinin ü lkesini düşlerinde görenler; a klın emrindeki çocuk kentlerde uyanınca temyiz kudretini yitirdiler. Çünkü burada iyi kötü, doğru yanlış, güzel çirkin, bütün kavramlar ters yüz edilmişti. "Seni yaşamadan olmaz" demişti şâir Mecnun tavrılı âşıkların barınamazdı senin gözlerinin ve bakışlarının doldurmadığı hayata. Mecnun çöllerde kayboldu, Ferhad dağlara vurdu gitti, Mansurlarına darağaçlarına...

Beni sorma sevgili, cevap müşküldür. Ne meczup olabildim sevdâmin peşinde, ne akla bulaşabildim gerektiğince. "Allahım, aşkımı başıma topla" diye duâ eden kardeşim. Bu tavrını unutmuş kişiyi de duâlarına alır mısın?

Hayat O'na yorgunluklar bıraktı.

Dağların sert havasına, granit kayalara, çıplak gerçeklere doğdu. Toprakla iç içe bir çocukluk geçirdi. Çiçeklerle, hayvanlarla, böceklerle barışık yaşadı hep çıplak ayakları, sıcaktan yanmış, soğuktan gövermiş teni.

Gözlerini kısıp uzaklara hatta ötelere bakmasını bildi.

Yeniyetme yaşlarında acılı ve zahmetli tedaviye isyan edip yarı felçli bıraktı elinin birini. Büyüdükçe, o el bir lütufa dönüştü. Toprak ve aile kavgalarında vücuduna ekli bir balyoz işlevini gördü.

Sonra büyüdü, birken iki oldu. Oğullar kızlar büyüttü, mürüvetlerini gördü. Çoğalttı ve günbatımına doğru yaydı içindeki ışığı.

Torunlar sahibi oldu, torunlarından çocuklar...

Evdeşini kaybetti, yas tuttu bir süre. Yaraları sağaldı, yeni bir evdeş istedi, olmadı. Bütün sevgisini torunlarına, torunlarının çocuklarına verdi.

En büyük oğul çekip gidiverdi birgün dünyadan. Toprağın üstü bomboş kaldı bir süre. Sarsıldı bu boşluktan. Ama hala ayakta idi ve "yaşamak" diyorlardı buna her nasılsa.

Hayat O*na yorgunluklar bıraktı.

Biraz da uykusuzluk.

*Hacı Mehmet Atas: 80'ini aşkın bir Kürt kocası. Hayatın bütün yorgunluklarıyla, çocukları, torunları ve torunlarının çocuklarıyla birlikte Elaziz'de yaşıyor.